

Literatura wojny i okupacji

Ten okres literacki wyodrębnia się czasami z literatury współczesnej ze względu na tematykę utworów. Literatura wojny i okupacji to czas od wybuchu do zakończenia II wojny światowej (8 maja 1945 r.). Literatura rozwijała się bardzo prężnie; miała charakter apelu, odezwy; ukazywała wzorowe postawy ludzkie. Pisarze zafascynowani byli twórczością romantyczną.

Ze względu na specyficzne czasy rozwijała się głównie liryka i małe formy epickie: opowiadania, pamiętniki, dzienniki. Dopiero po wojnie przyszedł czas na szersze relacje i wizje literackie.

Pisarze, którzy debiutowali w tych czasach, należeli do pokolenia „Kolumbów”.

Krzysztof Kamil Baczyński „Z głową na karabinie”, „Biała magia”, „Elegia o... chłopcu polskim”

Aleksander Kamiński „Kamienie na szaniec”

Tadeusz Borowski „Pożegnanie z Marią” (obozowe opowiadania)

Tadeusz Różewicz „Zostawcie nas”, „Muzeum”, „Ocalony”

Tadeusz Gajcy

Miron Białoszewski „Pamiętnik z Powstania Warszawskiego”

Literatura współczesna

To literatura po II wojnie światowej.

Pojawiły się dwa **znaczące pokolenia literackie**:

- Pokolenie '56- Zbigniew Herbert, Miron Białoszewski, Stanisław Grochowski, Jezry

Harasymowicz, Wisława Szymborska, Ernest Bryll

- Pokolenie '68- Stanisław Barańczak, Adam Zagajewski, Ewa Lipska, Julian Kornhauser

Ważne zjawiska w literaturze polskiej:

- turpizm- kult brzydoty, kalectwa, choroby i śmierci(Stanisław Grochowski)

- lingwinizm- język jest najważniejszy, dużo neologizmów, łamanie konwencji, parodiowanie(Miron Białoszewski)

-neoklasycyzm- nawiązywanie do poezji klasycystycznej i barokowej; potrzebna wiedza z literatury, historii i kultury; dużo aluzji, odwołań(Czesław Miłosz, Zbigniew Herbert, Wisława Szymborska)

-poezja religijna- poezja filozofii chrześcijańskiej(ks. Jan Twardowski)

- poeci przekłęci- wyobcowani, skłócenii z rzeczywistością, zbuntowani(Edward Stachura, Andrzej Bursa, Rafał Wojaczek)

Przedstawiciele epoki

Polscy Nobliści:

Czesław Miłosz – 1980 „Piosenka o końcu świata”, „Który skrzywdziłeś”

Wisława Szymborska- 1996 „Niektórzy lubią poezję”, „Radość pisania”, „Jeszcze”, „Odkrycie”,

„Gawęda o miłości ziemi ojczystej”, „Nic dwa razy się nie zdarza”, „Lekcja”

Jarosław Iwaszkiewicz „Ikar”

Ernest Bryll „Wciąż o Ikarach głośzą...”

Tadeusz Różewicz „List do ludożerców”, „Prawa i obowiązki”

Zbigniew Herbert „Pan od przyrody”, „Przesłanie Pana Cogito”

Jan Twardowski „Śpieszmy się kochać ludzi...”, „Podziękowanie”

Stanisław Lem „Opowieści o pilocie Pirxie”

Sławomir Mrozek – groteskowe opowiadania „Poezja”, „Dzieci”

Andrzej Sapkowski – opowiadania i powieść o wiedźminie